



## **PEDAGOGLARNING MALAKA OSHIRISH VA QAYTA TAYYORLASH TIZIMINING MUAMMOLARI**

Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston milliy universiteti Magistranti

**Temurova Gulira’no Otabekovna**

Ilmiy rahbar:

**Zaitov Elyor Xolmamatovich**

### **ANNOTATSIYA**

Mazkur maqolada pedagoglarning malaka oshirish va qayta tayyorlash tizimining dolzarb muammolari ilmiy asosda tahlil qilinadi. Ta’lim sifatini oshirishda pedagog kadrlarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish muhim omil ekanligi yoritiladi. Shuningdek, amaldagi tizimdagi kamchiliklar, zamonaviy yondashuvlar yetishmasligi, metodik ta’minotning sustligi hamda innovatsion texnologiyalarni joriy etishdagi muammolar ochib beriladi. Tadqiqot natijasida tizimni takomillashtirish bo‘yicha ilmiy asoslangan tavsiyalar ishlab chiqilgan.

**Kalit so‘zlar:** malaka oshirish, qayta tayyorlash, pedagogik kompetensiya, ta’lim sifati, innovatsiya

### **АННОТАЦИЯ**

В статье анализируются актуальные проблемы системы повышения квалификации и переподготовки педагогов. Подчеркивается важность развития профессиональной компетентности учителей для повышения качества образования. Рассматриваются существующие недостатки системы, недостаточность современных подходов, слабая методическая база и проблемы внедрения инновационных технологий. На основе исследования разработаны научно обоснованные рекомендации по совершенствованию системы.

**Ключевые слова:** повышение квалификации, переподготовка, педагогическая компетенция, качество образования, инновации

### **PROBLEMS OF THE SYSTEM OF ADVANCED TRAINING AND RETRAINING OF PEDAGOGUES ANNOTATION**

This article examines the key problems of the system of professional development and retraining of teachers. It emphasizes the importance of developing teachers’ professional competence for improving the quality of education. The study identifies shortcomings in the current system, lack of modern approaches, insufficient methodological support, and challenges in implementing innovative technologies. Based on the findings, scientifically grounded recommendations for improving the system are proposed.

**Keywords:** professional development, retraining, pedagogical competence, education quality, innovation

### **KIRISH**

Zamonaviy jamiyatda ta’lim tizimining rivojlanishi bevosita pedagog kadrlarning malakasi va kasbiy tayyorgarlik darajasiga bog‘liqdir. Har qanday ta’lim islohoti o‘qituvchi shaxsiga borib taqaladi. Shu sababli pedagoglarning malaka oshirish va qayta tayyorlash tizimi uzluksiz ta’limning eng muhim tarkibiy qismi hisoblanadi.

Bugungi globallashuv jarayonida ta’lim tizimiga qo‘yilayotgan talablar keskin o‘zgarib bormoqda. Zamonaviy o‘qituvchi nafaqat o‘z fanini mukammal bilishi, balki pedagogik texnologiyalar, axborot kommunikatsiya vositalari va innovatsion metodlarni ham puxta egallashi zarur. Bu esa o‘z navbatida malaka oshirish tizimini doimiy takomillashtirib borishni talab etadi.



Shu bilan birga, amaliyot shuni ko'rsatmoqdaki, pedagoglarning malaka oshirish va qayta tayyorlash tizimida qator muammolar mavjud. Ushbu muammolar ta'lim sifatiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Mazkur maqolaning asosiy maqsadi aynan shu muammolarni aniqlash va ularni bartaraf etish yo'llarini ilmiy asosda ishlab chiqishdan iborat

### **METODOLOGIYASI**

Tadqiqot jarayonida tizimli tahlil, qiyosiy tahlil, kuzatish, suhbat va umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Pedagoglarning malaka oshirish tizimi bilan bog'liq ilmiy manbalar o'rganildi, mavjud tajribalar tahlil qilindi. Shuningdek, amaliyotdagi muammolarni aniqlash maqsadida pedagoglar faoliyati o'rganildi.

### **ASOSIY QISM**

Pedagoglarning malaka oshirish va qayta tayyorlash tizimi ta'lim sifatini ta'minlovchi asosiy mexanizmlardan biridir. Ushbu tizim pedagoglarning kasbiy bilim va ko'nikmalarini yangilash, ularni zamonaviy talablarga moslashtirishga xizmat qiladi. Biroq mavjud tizimda qator muammolar kuzatilmoqda.

Avvalo, malaka oshirish jarayonining mazmuni zamonaviy talablar darajasida emasligi muhim muammolardan biridir. Ko'plab o'quv dasturlari eskirgan bo'lib, ular zamonaviy pedagogik texnologiyalarni yetarli darajada qamrab olmaydi. Natijada o'qituvchilar amaliy faoliyatda yangi yondashuvlarni qo'llashda qiyinchiliklarga duch kelmoqda.

Yana bir muhim muammo bu nazariya va amaliyot o'rtasidagi uzilishdir. Malaka oshirish kurslarida berilayotgan bilimlar ko'pincha amaliyot bilan bog'lanmagan bo'ladi. Bu esa o'qituvchilarning o'z faoliyatida ushbu bilimlarni qo'llay olmasligiga olib keladi.

Metodik ta'minotning yetarli emasligi ham tizimning zaif tomonlaridan biridir. O'quv qo'llanmalar, metodik tavsiyalar va didaktik materiallar zamonaviy talablarga javob bermaydi. Ayniqsa raqamli resurslarning yetishmasligi pedagoglarning innovatsion faoliyatini cheklaydi.

Pedagoglarning motivatsiyasi bilan bog'liq muammolar ham alohida e'tiborga loyiq. Ko'pincha malaka oshirish jarayoni majburiy xarakterga ega bo'lib, o'qituvchilarda ichki qiziqish uyg'otmaydi. Bu esa ta'lim samaradorligini pasaytiradi.

Axborot texnologiyalaridan foydalanish darajasi ham yetarli emas. Zamonaviy ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalar muhim o'rin tutadi. Biroq ko'plab pedagoglar ushbu texnologiyalarni to'liq o'zlashtira olmagan.

Qayta tayyorlash tizimida ham muammolar mavjud. Kasbiy yo'nalishini o'zgartirayotgan pedagoglar uchun maxsus dasturlar yetarli darajada ishlab chiqilmagan. Bu esa ularning yangi faoliyatga moslashishini qiyinlashtiradi.

Tizimni boshqarishdagi kamchiliklar ham sezilmoqda. Malaka oshirish jarayonini tashkil etishda yagona strategiyaning yetishmasligi samaradorlikni pasaytiradi.

### **MUHOKAMA**

Yuqorida qayd etilgan muammolarni bartaraf etish uchun kompleks yondashuv zarur. Avvalo, malaka oshirish dasturlarini tubdan yangilash lozim. Ular zamonaviy pedagogik texnologiyalar, innovatsion metodlar va raqamli vositalarni o'z ichiga olishi kerak.

Nazariya va amaliyot uyg'unligini ta'minlash muhim ahamiyatga ega. O'quv jarayonida amaliy mashg'ulotlar ulushini oshirish zarur. Pedagoglar real vaziyatlarda bilimlarini sinab ko'rish imkoniyatiga ega bo'lishi kerak.

Metodik ta'minotni yaxshilash ham dolzarb masalalardan biridir. Zamonaviy o'quv materiallari, elektron resurslar va interaktiv platformalar yaratish zarur.

Pedagoglarning motivatsiyasini oshirish uchun rag'batlantirish tizimini takomillashtirish lozim. Malaka oshirish natijalari ularning kasbiy faoliyatiga ijobiy ta'sir ko'rsatishi kerak.



Raqamli kompetensiyalarni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratish zarur. Pedagoglar zamonaviy texnologiyalarni samarali qo'llay olishi kerak.

Qayta tayyorlash tizimini takomillashtirish ham muhim. Yangi kasbiy yo'nalishlarga mos dasturlar ishlab chiqish zarur.

### **XULOSA**

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, pedagoglarning malaka oshirish va qayta tayyorlash tizimi ta'lim sifatini belgilovchi asosiy omillardan biridir. Biroq ushbu tizimda qator muammolar mavjud bo'lib, ular ta'lim samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Mazkur muammolarni bartaraf etish uchun tizimli islohotlar zarur. Zamonaviy yondashuvlar, innovatsion texnologiyalar va ilg'or tajribalarni joriy etish orqali tizimni takomillashtirish mumkin.

Kelgusida pedagoglarning uzluksiz kasbiy rivojlanishini ta'minlash, ularning kompetensiyasini oshirish va ta'lim sifatini yaxshilash asosiy vazifalardan biri bo'lib qoladi.

### **FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR**

1. Abdullayeva D. pedagog kadrlar malakasini oshirish asoslari. Toshkent
2. Karimov I. yuksak ma'naviyat yengilmas kuch. Toshkent
3. Xodjayev B. pedagogik texnologiyalar. Toshkent
4. Tolipov O. pedagogika nazariyasi. Toshkent
5. Muslimov N. kasbiy ta'lim metodikasi. Toshkent